

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Kestävä kaupunki -ohjelman kokeilut IV: Osallistava ja vuorovaikutteinen kestävyystyö

Www-sivut kestavakaupunki.fi
Twitter @kestavakaupunki, #kestäväkaupunki
Virtuaalikortteli virtuaalikortteli.kestavakaupunki.fi

Kestävän kehityksen tulevaisuuspaja (TUPA)

Hanke vahvisti Espoon ohjelmatyön asukaslähtöisyyttä ja osallisuutta. Se loi uudenlaisen osallisuusmallin, toi asukkaiden äänen tiiviimmin osaksi Espoon kestävän kehityksen työtä ja auttoi tarkastelemaan tavoitteita asukkaiden näkökulmasta.

Tulokset

- Hankkeessa kehitettiin uutta asukasosallisuuden mallia, jossa erilaisia taustoja edustavat asukkaat pääsevät vaikuttamaan kaupungin ilmasto ja kestävyystavoitteiden toteutumiseen tulevaisuuspajoissa.
- Pajoissa hyödynnettiin luovia menetelmiä, asiantuntija-alustuksia ja fasilitointia.

Vaikutukset

- Toi Espoon kestävän kehityksen työn lähemmäs asukkaiden arkea ja auttoi viestimään työstä asukaslähtöisesti.
- Edisti sosiaalista kestävyttä osana vihreää siirtymää ja vahvisti Espoon tavoitetta olla kestävän kehityksen edelläkävijä yhdessä asukkaiden kanssa.

Yhteistyössä

- Espoon kaupunki
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Kestävää osallisuutta Lahdessa

Hanke jatkoi ympäristöpääkaupunkivuotena aloitettua osallisuustyötä. Hanke pilotoi ja loi toimintamallin vuorovaikutteiselle kestävyystyölle ja tuotti osallisuuden kokonaisjohtamiseen työkaluja.

Tulokset

- Muokattiin skidialogia kiertotalouden ja vuorovaikutteisen kestävyystyön näkö-kulmasta. Luotiin miniskidialogi varhaiskasvatukseen.
- Luotiin alueellisille kumppanuuspöydille vuorovaikutteinen kestävyystyön malli ja Kerro Pois! -konsepti.
- Toteutettiin osallisuuskartta ja osallisuuden suunnittelupohja.

Vaikutukset

- Laajennettiin vuorovaikutuksellista kestävyystyötä varhaiskasvatukseen ja yli 15-vuotiaisiin nuoriin.
- Kohdattiin ja kuunneltiin eri-ikäisiä ja eri kaupunginosissa asuvia.
- Lisättiin tietoisuutta alueellisista kumppanuuspöydistä ja vaikuttamisen mahdollisuuksista.
- Luotiin kaupungin sisällä vahvempi yhteistyö osallistamisessa ja kaikkien hyödynnettävä osallisuuden suunnittelupohja.

Yhteistyössä

- Lahden kaupunki
- Alueelliset kumppanuuspöydät
- LAB-ammattikorkeakoulu
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Täyttä elämää Kuhmossa – kestävä kehitys elämään arjen teoissa

Hankkeessa kehitettiin kestävyttä vahvistavaa vuorovaikutteista ja osallistavaa työtä ja vakiinnutettiin Kuhmon raadin toiminta. Lisäksi kehitettiin kestävän kehityksen sopimusmalli ja aiemmin Sitran demokratiakokeilussa lanseerattua Draamallista kansalaisraatia ja draamallisia työpajoja.

Tulokset

- Osallistavaa kestävyystyötä tehtiin mm. Kuhmon raadissa sekä kuntalaisia osallistavissa tilaisuuksissa, joiden toteutuksessa kokeiltiin uusia toimintatapoja.
- Lisäksi perustettiin nuorista koostuva tanssiryhmä, jonka esityksien sisältö pohjautui Kuhmon kestävän kehityksen tavoitteisiin.
- Kehitettiin kestävän kehityksen sopimusmalli paikallisten toimijoiden kanssa.

Vaikutukset

- Tuotettiin uutta tietoa ja toimintamalleja erityisesti alle 10 000 asukkaan kuntien tarpeisiin.
- Kokeiltiin draaman keinoja kestävän kehityksen osallisuustyössä, koulutettiin organisaation toimijoita ja tuotiin kulttuuri osaksi sekä osallisuuden kokemusta että kestävästä kehityksestä viestimiseen.

Yhteistyössä

- Kuhmon kaupunki
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Aluetoimikuntien avulla Kestävän kehityksen toimintamalli osaksi asukkaiden arkea

Hankkeessa aluetoimikunnat perehtyivät luonnon monimuotoisuuteen ja etsivät alueeltaan kohteita, joissa sitä voitaisiin lisätä tai luontokatoa vähentää. Toimintamalli teki kunnan kestävyystyö asukaslähtöiseksi, osallistavaksi ja näkyväksi sekä edisti luonnon monimuotoisuutta kaupungin eri alueilla.

Tulokset

- Aluetoimikunnat toteuttivat lavaviljelyä, istuttivat marjapensaita, ottivat käyttöön mehiläispesiä, perustivat niityn ja rakensivat hyönteishotelleja.
- Ymmärrystä luonnon monimuotoisuudesta lisättiin kaikille avoimilla työpajoilla, joissa asiantuntijat kertoivat luonnon monimuotoisuudesta.

Vaikutukset

- Luotiin kestävän kehityksen toimintamalli Kouvolan aluetoimintaan.
- Kestävän kehityksen ja luonnon monimuotoisuuden ymmärrys lisääntyi, kestävä kehitys osattiin hyödyntää lähiympäristön hankkeissa.
- Asukkaiden osallisuus ja hyvinvointi sekä aluetoimikuntien yhteistyö muiden toimijoiden kanssa lisääntyivät.

Yhteistyössä

- Kouvolan kaupunki
- Kouvolan aluetoimikunnat, asukkaat, yritykset, järjestöt, oppilaitokset, nuorisovaltuusto
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Kamalan hienoa! Kestävät teot näkyväksi ympäristötaiteen keinoin

Hanke toi näkyväksi kaupungin monipuolisen kestävän kehityksen eteen tehdyn työn kaupunkiympäristössä toteutettavan ympäristö- ja kaupunkitaiteen keinoin.

Tulokset

- Annettiin asukkaille mahdollisuus osallistua taideteosten tekemiseen, ideointiin ja kommentointiin sekä pohdittiin suhdetta ympäristöön.
- Palkattiin LAB-ammattikorkeakoulun kuvataiteen opiskelijoita kesätaiteilijoiksi, jotka toteuttivat ympäristö- ja kaupunkitaiteen teoksia. Osassa töistä oli mukana vahva osallisuus ja yhdessä tekeminen esim. lasten ja nuorten kanssa.

Vaikutukset

- Haastetaan asukkaita tuomaan esiin kehittämiskohteita, joissa kaupunki voi parantaa ympäristön eteen tehtävää toimintaa.
- Luodaan uudenlaisia toimintamalleja Lappeenrannan kaupungin toimialojen välille, sekä kaupungissa toimivien kolmannen sektorin ja kuvataiteen perusopetusta sekä taiteen ammatillista opetusta tarjoavien toimijoiden kesken.

Yhteistyössä

- Lappeenrannan kaupunki
- Kaakon taide
- Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Metku
- EKKO-Kansalaisopisto
- Kuvataidekoulu
- LAB-ammattikorkeakoulu
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Kaupunkisuunnittelu ja kulttuuritoimi älykkään ja sosiaalisesti kestävä asukasosallistumisen mallia rakentamassa

Nurmes, Espoo ja Sipoo loivat mallin sosiaalisesti kestävästä ja älykkäästä kaupunkisuunnittelusta, jonka lähtökohtana on kirjastojen hyödyntäminen vuorovaikutuksen paikkoina ja siten kulttuuritoimen ja kaupunkisuunnittelun uudenlainen linkittäminen. Kukin osallistujakunta teki omia osallisuuskokeiluja.

Tulokset

- Nurmeksessa laadittiin taajamametsien ja puistojen ekologinen hoitosuunnitelma osallistamalla.
- Espoossa kokeiltiin kirjastoa kahden erilaisen asukastilaisuusformaatin alustana.
- Siuntiossa asukkaita osallistettiin entisen motocross-radan ja sen ympäristön kehittämiseen asukkaiden virkistyskäyttöön ja luontokohteeksi.

Vaikutukset

- Nurmeksessa kehitettiin prosessi osallistamiseen ja madalletaan osallisuuden kynnystä.
- Espoossa etsittiin koronan jälkeiseen aikaan sopivia tapahtumakonsepteja ja tavoitettiin uusia asukaskohderyhmiä.
- Siuntiossa kehitettiin prosessi, jolla madalletaan viranhaltijoiden ja osallisten kynnystä osallistumiseen.

Yhteistyössä

- Nurmeksens kaupunki
- Espoon kaupunki
- Siuntion kunta
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Hämeensaaren Kesäkatu - kokeilu

Kaupunkiolohuone Hämeensaarella syntyi vastaamaan ihmisten tarpeeseen kohdata toisiaan koronapandemian jälkeisenä aikana. Olohuone paransi sosiaalista osallisuutta ja yhteiskuntavalmiuksia.

Tulokset

- Kesäkatu tarjosi kaupunkilaisille kohtaamisen paikan ja mahdollisti omaehtoisen toiminnan järjestämisen kaupungin yleisillä alueilla.
- Kesäkadulla järjestettiin 172 tapahtumaa, joissa kävi yhteensä 4 944 kävijää. Hankkeen aikana työllistettiin 17 henkilöä.

Vaikutukset

- Alueelle saatiin aktiivista toimintaa. Kesäkadusta on tahtoa saada jatkuva konsepti.
- Mahdollistettiin 17 henkilölle työkokemusta, joka poiki jatkopolkuja mm. opintoihin ja työllistymistä edistäviin palveluihin.
- Kaupunkiorganisaatioissa avautui uusia mahdollisuuksia työelämän monimuotoisuuden kehittämiseksi. Vuonna 2023 aikana rakennettiin toimintaa yhteistyössä paikallisten oppilaitosten, työllisyyspalveluiden ja hankkeiden yhteistyöllä.

Yhteistyössä

- Hämeenlinnan kaupunki
- Hämeenlinnan seudun 4H
- Hämeen Mokia ry
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Asukasenerginen Vaasa

Vaasassa haluttiin toteuttaa asukkaiden toiveita ja edistää heidän omia toimenpiteitä kestävämpään kaupunkielämään. Vaasan kaupungin strategian kärki ”Pohjolan energiapäkaupunki” laajeni kattamaan kestävä kehityksen toteuttamisen vaasalaisten omassa arjessa.

Tulokset

- Monikulttuurinen viljelylaatikkoprojekti tarjosi viljelylaatikoita kaupungin kotouttamis- palveluiden maahanmuuttaja-asiakkaille sekä muille lähialueen asukkaille.
- Lisäksi edistettiin lasten vaikuttamista ja osallisuutta, pilotoitiin lasten vaikuttamis- päivät ja suunniteltiin vuonna 2023 käynnistyvää lasten raatia.

Vaikutukset

- Kaupungin kestävyystyö oli asukaslähtöistä ja osallistuvaa ja kaupungin sisäinen kestävä kehityksen poikkihallinnollinen yhteistyö ja johtaminen vahvistuivat.
- Muodostettiin mallit, jotka on mahdollista vakiinnuttaa kaupungin ja yhdistysten toimintaan.

Yhteistyössä

- Vaasan kaupunki
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

REDI(4)2030 resurssi- viisaustyön digiportaali

Digiportaali on Jyväskylän kaupungin digitaalinen yhteistyöalusta kaupungin poikkihallinnollisen resurssiviisaustyön johtamiseen, seurantaan ja päätöksentekoon. Ympäristövahti -palvelun käyttöönotto aloitettiin syksyllä 2022.

Tulokset

- Vuoden 2022 aikana digitaalista yhteistyöalustaa valmisteltiin ja rakennettiin Microsoft Teams -sovellukseen.
- Ympäristövahti -nimisen palvelun käyttöönotto aloitettiin syyskuussa 2022. Koko kaupungissa alusta oli tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2022 aikana.

Vaikutukset

- Alusta tulee vahvistamaan tiedolla johtamista ja viestintää kohti hiilineutraalia Jyväskylää 2030. Erityisesti on suunniteltu, miten se voi tukea resurssiviisaustyön johtamista.
- Kytetään yhteistyöalustan käyttö osaksi kaupungin strategian seurantaa, jota tehdään neljännesvuosittain.

Yhteistyössä

- Jyväskylän kaupunki
- Ympäristöministeriö

Keli – Kestävemmän liikkumisen kehittäminen hiilijalanjälkilaskurin avulla

Kestävää liikkumista kehitettiin Tampere.Finland-mobiilisovelluksen hiilijalanjälkilaskurilla, jolla asukkaat voivat seurata liikkumisensa hiilijalanjälkeä. Samalla tutkittiin, mikä vaikuttaa kaupunkilaisten liikkumisvalintoihin ja miten asukkaita voidaan kannustaa kestävämpään liikkumiseen.

Tulokset

- Selvitettiin, voidaanko kohdennetulla terveystiedolla lisätä arkiliikuntaa. Kolmen kuukauden ajan ryhmä liikkumisen hiilijalanjälkilaskurin käyttäjiä sai laskurista tietoa liikkumismuotojen vaikutuksista omaan terveysteensä.
- Projektissa kehitetty aktiivisuusosio julkaistiin kaikille laskurin käyttäjille.

Vaikutukset

- Edesautettiin liikenteen hiilidioksidipäästöjen vähentämistä sekä Tampereen tavoitetta olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä.
- Lisättiin ekologista kestävyttä markkinoimalla kestävämpää liikkumista ja kertomalla liikkumistapojen vaikutuksista hiilipäästöihin.
- Sosiaalista kestävyttä edistettiin osoittamalla arkiliikkumisen vaikutukset sairauksien ennaltaehkäisyyn sekä tuomalla esille liikkumissuosituksia.

Yhteistyössä

- Tampereen kaupunki
- Helsingin yliopisto
- Valtion taloudellinen tutkimuskeskus (VATT)
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Osaamista ja osallistumista – lapset ja nuoret mukaan tekemään kestävämpää ruokakulttuuria

Hanke jatkoi ruokailun ympäristövastuun ja osallisuuden kehittämisen työtä. Päämäärinä oli nostaa ruokailuprosentteja, laskea ateriapalveluiden hiilijalanjälkeä sekä opettaa kestävä elämäntavan periaatteita opetussuunnitelmien mukaisesti varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.

Tulokset

- Ilmastoystävällisiä reseptipajoja järjestettiin ammattiopisto Variassa, päiväkodeissa ja kouluissa. Tarkoituksena oli kehittää uusia Hiilidiili –merkin saavia ilmastoystävällisiä reseptejä lasten ja nuorten sekä ateriapalveluiden tuottajien kanssa.
- Lisäksi työstettiin Variaan oppimateriaalia Ilmastovastuullinen toiminta -tutkinnonosaan ja tehtiin kasvatus- ja oppimateriaalia Hiilidiili-merkille varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.

Vaikutukset

- Kehitettiin ilmastoystävällisiä reseptejä yhdessä sekä lasten ja nuorten että ateriapalveluiden tuottajien kanssa.
- Lanseerattiin uusi toimintamalli ruokailun kehittämisen ja osallisuuden vahvistamiseksi sekä kasvatusmateriaalia Hiilidiili-merkin tueksi.
- Kehitettiin ruokailun osallisuutta ja ympäristövastuullisuutta varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle sidosryhmien kanssa.

Yhteistyössä

- Vantaan kaupunki
- Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy
- Palmia Oy
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Ekososiaalisesti kestävä tapahtumatuotannon malli

Kestävät tapahtumat –hanke tuotti Järvenpään ekososiaalisesti kestävä tapahtumatuotannon mallin. Vuonna 2022 mallia kehitettiin kolmella kokeilutapahtumalla.

Tulokset

- Hankkeen päätoimintamuodoksi valittiin kokeilutapahtumat.
- Jokaiselle tapahtumalle määritettiin tavoitteet, joiden toteutumista seurattiin hankkeen aikana.
- Lisäksi tehtiin tapahtumajärjestäjien käyttöön 10 kohtaiset ympäristöohjeet.

Vaikutukset

- Jatkossa lisätään toimijoiden tietoisuutta hankkeesta ja panostetaan siihen, että toimijat kertoisivat enemmän vastuullisuustyöstään.
- Toimintamalli tullaan juurruttamaan kaupunkiorganisaatioon ja tapahtumajärjestäjiin. Siitä halutaan tehdä pysyvä tapa tehdä ekososiaalisesti kestäviä tapahtumia Järvenpäässä.

Yhteistyössä

- Järvenpään kaupunki
- Ympäristöministeriö

